

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий морський гуманітарний інститут
Кафедра «Філологія»

СИЛАБУС

Навчальної дисципліни: Зіставне термінознавство

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський) рівень,</i>	
Програма навчання	<i>Освітньо-професійна</i>	
Галузь знань	<i>03</i>	<i>Гуманітарні науки</i>
Спеціальність	<i>035</i>	<i>Філологія</i>
Освітня програма	<i>Технічний переклад у сфері морського бізнесу</i>	
Цикл дисципліни	<i>Вибіркова</i>	
Курс та семестр	<i>3 курс, 6 семестр</i>	
Обсяг дисципліни	<i>4 кредити ECTS / 120 академічних годин</i>	
Види аудиторних занять	<i>Лекції, практичні заняття</i>	
Індивідуальні та (або) групові завдання	<i>-</i>	
Форми контролю	<i>Залік</i>	

Викладач:

*Юхимець Світлана Юріївна кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри «Філологія»,
yukhymets.svetlana@gmail.com,*

Метою дисципліни є ознайомити студентів з термінознавчим інструментарієм (термінологічним апаратом, методами й методиками вивчення термінологічного лексичного фонду), що досліджує як теоретичні засади, так і практичні питання, пов'язані з термінологією, а також з історію формування національних та закордонних термінологічних систем і концептуальними засадами термінотворення й терміновживання.

Програмні результати навчання.

ПРН02. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН03. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН06. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

Очікувані результати навчання дисципліни:**Здобувач вищої освіти знає:**

- основні положення сучасного термінотворення, предмет, задачі, методи та понятійний апарат дисципліни, що вивчається;
- основні проблеми та систему вживання термінів у науковій практиці;
- особливості та нормативні вимоги до термінологічної лексики;
- структурні типи термінів;
- шляхи та прийоми перекладу науково-технічної термінології;

Здобувач вищої освіти вміє:

- аналізувати різносистемні терміносистеми ;
- визначати структурно-семантичний тип термінології;
- застосовувати основні положення сучасного термінотворення, предмет, задачі, методи і понятійний апарат дисципліни, що вивчається на практиці;

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва тем, змістовних блоків та модулів	Кількість годин			
		лекції	практичні	лаб.	самостійні
1	2	3	4	5	6
1	Тема 1. Термін та його властивості. Історія термінознавства як науки. Поняття “термін” та його місце у терміносистемі. 1. Історія термінознавства 2. Основні напрямки термінознавства 3. Термін як одиниця терміносистеми: визначення та класифікація. 4. Основні ознаки термінів 5. Класифікація термінів.	2	2		10
2	Тема 2. Термін як мовний спосіб вираження спеціального поняття. Класифікація термінів за їх будовою.	2	4		10
3	Тема 3. Класифікація термінологічної лексики за лексико-семантичними ознаками.	2	4		10
4	Тема 4. Терміносистема як предмет термінології Поняття норми у системі термінів. Нормативна точність і системність термінології. Лексична, граматична й словотвірна нормативність. Наукові принципи нормалізації та уніфікації системи термінів англійської та української мов.	2	4		10
5	Тема 5. Організація термінологічних систем на рівні парадигматики Системна організація термінів на рівні лексико-семантичної парадигматики. Роль синонімії в термінологічних системах. Терміни-антоніми та їх парадигматичні властивості.	2	2		10

	Гіпонімічна парадигма як одна із найважливіших категорій формування термінологічної структури англійської та української мов.				
6	Тема 6. Лексико-семантична структура термінів Поняття лексичної семантики термінів. Термінізація загальноновживаних слів у термінотворенні. Семантична генералізація та семантизація у термінотворенні.	2	2		10
7	Тема 7. Інтернаціональні терміни, інтернаціоналізація та інтерслов'янізація термінів Місце інтернаціональних термінів у системі термінів національних мов.Словотвірна структура інтернаціональних термінів. Принципи міжнародної координації у сфері термінів. Процес інтерслов'янізації термінів.	2	2		10
	Тема 8. Спеціальні терміни та загальноновживана лексика Загальноновживана лексика як джерело твірних ресурсів у процесі термінотворення. Структурно-словотвірна система загальноновживаної лексики як основа для побудови системи термінів. Мікросистема фахових термінів як складова лексичного складу мови на лексико-семантичному рівні. Транссемантизація термінів і їх детермінологізація у сфері загальноновживаної лексики.	2	4		10
Всього		16	24		80

КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контроль навчальних досягнень здобувачів освіти за дисципліною забезпечується за допомогою поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль успішності – це систематична перевірка знань студентів, що проводиться викладачем під час аудиторних занять.

Підсумковий контроль успішності проводиться у формі заліку або екзамену.

Порядок проведення контролю успішності та оцінювання результатів навчання встановлено Положенням про організацію освітнього процесу в ОНМУ.

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання студентів спеціальності 035 Філологія ОНМУ, перший (бакалаврський) рівень, ОП «Технічний переклад у сфері морського бізнесу» однакова для всіх дисциплін і має таку структуру:

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – диференційований залік	Аудиторна та самостійна навчальна робота	50
		Залікова контрольна робота	50

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ЗАСВОЄННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Актуальність проблеми термінознавства.
2. Джерела дослідження термінознавства.
3. Основні відомості про термінознавство.
4. Історія створення української термінології.
5. Етапи формування української термінологічної лексики.
6. Вироблення термінології на наддніпрянській та західноук-раїнській мовних основах.
7. Термінознавство: дефініція в історичному аспекті.
8. Об'єкт, предмет, мета і завдання термінознавства.
9. Напрямки діяльності термінознавців.
10. Методи дослідження.
11. Зв'язок термінознавство з іншими науками.
12. Розділи термінознавства.
13. Методологічні засади термінознавчої праці.
14. Планування в термінознавстві.
15. Проблеми дефініювання і номінації термінів.
16. Методологічні засади укладання української термінології.
17. Ієрархія терміноназв, типологія.
18. Термін і загальноновживане слово.
19. Терміни, професіоналізми, номенклатури.
20. Основні проблеми українського термінознавства на сучасному етапі.
21. Підходи до розв'язання проблем українського термінознавства.
22. Проблема запозичень.
23. Проблема спадщини.
24. Проблема перекладу термінів, новітніх авторських термінів.
25. Правописні проблеми.
26. Проблемні питання транслітерації
27. . Проекти українсько-латинської транслітерації
28. . Питання латинсько-української транслітерації
29. . Засади унормування української науково-технічної термінології.
30. Поняття «стандарт», «термінологічний стандарт»: дефініція, структура.
31. Національні й міжнародні термінологічні комітети й організації, їх напрями діяльності.
32. Питання розробки термінологічних стандартів.
33. Словотворча проблема української науково-технічної термінології на сучасному етапі розвитку термінознавства. Завдання українського термінотворення.
34. Дериватологія, основні поняття дериватології
35. Структурно-функційна характеристика творення термінознаків.

35. Морфологічний і неморфологічний способи творення термінів.
36. Найменування дії, наслідку дії, найменування об'єктів дії. 41. Якості об'єктів дії.
37. Перебування у стані дії.
38. Моделі термінотворення в термінології.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Основна література

1. Д'яков А. С., Кияк Т. Р., Куделько З. Б. Основи термінотворення: семантичні та соціолінгвістичні аспекти. Київ : КМ Academia, 2012. 216 с.
2. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури на українську мову: Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця: Нова Книга, 2018. 656 с.

Допоміжні джерела

1. Білозерська Л. П. та ін. Термінологія та переклад. Вінниця: Нова книга, 2010. 232с.
2. Іваніна Т. В. Теорія та практика перекладу: навч. посібник для студентів 4-го курсу всіх форм навчання спеціальності «Мова і література». Запоріжжя, 2010. 232 с.
3. Deardorff Alan V. Deardorff's Glossary of International Economics. Resource site. URL: <http://www.personal.umich.edu/~alandear/glossary/>
4. Ukrainian-English Transliteration Table. Resource site. URL: <http://www.rada.kiev.ua/translit>.